

Om å vokse opp på barnehjem og på sykehus

En kvalitativ komparativ studie av barn vokst opp på barnehjem og barn vokst opp på sanatorium.

Thorleif Eikeland

forsvarte 4. desember 2007 avhandlingen *Om å vokse opp på barnehjem og på sykehus. En undersøkelse av barnehjemsbarns opplevelser på barnehjem sammenholdt med sanatoriebarns beskrivelse av langvarige sykehusopphold – og et forsøk på forklaring* for dr.philos.-graden ved Universitetet i Bergen.

I den foreliggende undersøkelsen har 37 tidligere barnehjemsbarn fortalt om sin hverdag på barnehjemmet i perioden fra ca. 1940 til 1980. Disse uttalelsene har vært sammenholdt med tilsvarende som er avgitt av 11 sanatoriebarn som har tilbrakt inntil hele sin barndom som pasient på sykehus for barn med tuberkulose. «Tuberkulosebarna» er valgt ut som en kvasikontrollgruppe – en representant for de andre gruppene barn som, i likhet med barnehjemsbarn, tilbrakte store deler av sin barndom utenfor egen familie.

Målet for undersøkelsen var å finne ut hvordan barnehjemsbarna hadde opplevd sin tid på barnehjem. Men i tillegg ville det være av interesse å finne ut om disse to gruppene rapporterte samme type hendelser, med andre ord om livet på sanatorium, ved sammenligning, lot seg beskrive på samme måte som livet på barnehjem.

En finner at det å vokse opp på barnehjem og det å vokse opp på sykehus har flere fellestrekk ved seg enn det er forskjeller. Fellestrekene består i at livstemaene viser seg langt på vei å bli like, samtidig som begge grupper har opplevd en gjennomgående repressiv voksenkontakt. Denne typen voksenkontakt blir problematisert, spesielt i forhold til det at de som satte den i scene og presset handlingsmønsteret ned over annet personell, var utvalgte kristne som hadde valgt en yrkeskarriere der din nestes beste skulle være målet. At det ble slik, søkes forklart ved henvisning til århundrer med repressiv barneoppdragelse som overstyrer et oppdragelsesregime i tråd med det en kunne kalle grunnleggende kristne normer om kjærlighet. I diskusjonen henvises til Alice Millers tanker om barneoppdragelse.

Det trekkes linjer videre til hvorvidt det er mulig, på basis av den oppdragelse vi har vært utsatt for, å kunne gå inn i en profesjonell relasjon til et medmenneske uten en forutgående bevisstgjøring av hvilke holdninger og behov som kan styre vår atferd på tvers av den til enhver tid eksisterende kunnskap og på tvers av våre etiske grunnregler.

Kontakt *tei@hib.no*

